

Besluit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 6 november 2023, nr. DGED/ 38287903, houdende wijziging van het Nationaal Frequentieplan 2014 (digitale radio-omroep laag 6)

De Minister van Economische Zaken en Klimaat;

Gelet op artikel 3.1 van de Telecommunicatiewet;

Besluit:

ARTIKEL I

De bijlage bij het besluit van de Minister van Economische Zaken van 3 november 2014, DGETM-TM/ 14179469, houdende vaststelling van het Nationaal Frequentieplan 2014 (Nationaal Frequentieplan 2014)¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

In hoofdstuk 8, paragraaf 4 Evenementen, wordt 'Evenementenomroep (in de FM band) is geregeld door middel van voetnoot HOL003.' vervangen door 'Evenementenomroep is geregeld door middel van voetnoot HOL003.'

B

In de frequentietabel worden de regels, luidende:

174	MHz			
		BS	Digitale omroep HOL006 HOL007	Vergunningverlening aan publieke media-instellingen op aanvraag en vergunning verlening aan commerciële omroep via veiling of vergelijkende toets. HOL002A HOL006A HOL007A HOL007B
		lms	Landmobiele communicatie, besloten netten & DAV	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
		/ms/	Mobiele communicatie, korteafstandapparatuur	Zonder vergunning, onder voorwaarden
223	MHz			
		BS	Digitale omroep	Vergunningverlening aan publieke media-instellingen op aanvraag en vergunningverlening aan commerciële omroep via veiling of vergelijkende toets. HOL002A
		lms	Landmobiele communicatie, besloten netten & DAV	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
225	MHz			
		BS	Digitale omroep	Vergunningverlening aan publieke media-instellingen op aanvraag en vergunning verlening aan commerciële omroep via veiling of vergelijkende toets. HOL002A HOL006A HOL007A HOL007B
		ms	Mobiele communicatie	Aangewezen voor Defensie.
230	MHz			

vervangen door:

174	MHz			
-----	-----	--	--	--

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-33116.html>

		BS	Digitale omroep HOL006	Vergunningverlening aan publieke media-instellingen op aanvraag en vergunning verlening aan commerciële omroep via veiling of vergelijkende toets. HOL006A
		lms	Landmobiele communicatie, besloten netten & DAV	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
		/bs/	Laagvermogen omroep, HOL003	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
		/ms/	Mobiele communicatie, kortea-standapparatuur.	Zonder vergunning, onder voorwaarden.
223	MHz			
		BS	Digitale omroep	Vergunningverlening aan publieke media-instellingen op aanvraag en vergunningverlening aan commerciële omroep via veiling of vergelijkende toets.
		lms	Landmobiele communicatie, besloten netten & DAV	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
		/bs/	Laagvermogen omroep, HOL003	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag
225	MHz			
		BS	Digitale omroep	Vergunningverlening aan publieke media-instellingen op aanvraag en vergunning verlening aan commerciële omroep via veiling of vergelijkende toets. HOL006A
		ms	Mobiele communicatie	Aangewezen voor Defensie.
		/bs/	Laagvermogen omroep, HOL003	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
230	MHz			

C

1. Nationale voetnoot HOL002A vervalt.
2. In de frequentietabel, alsmede in hoofdstuk 7, paragraaf 4 Wijzigingen i.v.m. achterhaalde en verlopen situaties, vervalt telkens de aanduiding 'HOL002A'.

D

Nationale voetnoot HOL006A komt te luiden:

HOL006A

Voor het deel van de frequentieruimte, bedoeld in de rechterkolom van de tabellen in nationale voetnoten HOL004 en HOL005, dat gekoppeld is aan vergunningen voor commerciële middengolf-omroep onderscheidenlijk commerciële niet-landelijke FM-omroep, geldt tot en met 31 augustus 2025, in afwijking van de kolom Verdeelmechanisme van de in hoofdstuk 10 opgenomen Frequentietabel, vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.

E

1. Nationale voetnoot HOL007 vervalt.
2. In de frequentietabel vervalt telkens de aanduiding 'HOL007'.

F

1. Nationale voetnoot HOL007A vervalt.
2. In de frequentietabel, alsmede in hoofdstuk 7, paragraaf 4 Wijzigingen i.v.m. achterhaalde en verlopen situaties, vervalt telkens de aanduiding 'HOL007A'.

G

1. Nationale voetnoot HOL007B vervalt.

2. In de frequentietabel vervalt telkens de aanduiding 'HOL007B'.

ARTIKEL II

1. Artikel I, onderdelen A, B, C en G treden in werking op 1 september 2024.
2. Artikel I, onderdelen D, E en F treden in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin dit besluit wordt geplaatst.

Dit besluit wordt met de toelichting in de Staatscourant geplaatst.

's-Gravenhage, 6 november 2023

*De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens*

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen 6 weken na de dag van dagtekening van deze Staatscourant een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de rechtbank Rotterdam, Bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM, Rotterdam. U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via Externe link:<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op genoemde site voor de precieze voorwaarden.

TOELICHTING

Het Nationaal Frequentieplan

Bij besluit van 3 november 2014 is op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Telecommunicatiewet het Nationaal Frequentieplan 2014 (hierna: NFP), vastgesteld. In het NFP licht de rijksoverheid de systematiek van de ordening van het frequentiespectrum toe, en beschrijft de doelstellingen van het frequentiebeleid en frequentiebeheer; het vermijden van schadelijke interferentie (storing) tussen frequentiegebruikers is hierbij de hoofddoelstelling.

Het belangrijkste onderdeel van het NFP is de frequentietabel, waarin per frequentieband wordt aangegeven voor welk type gebruik deze band is bestemd en volgens welk verdeelmechanisme deze band beschikbaar wordt gesteld voor frequentiegebruikers. In feite is het NFP een bestemmingsplan voor het radiospectrum. Op basis van dit plan wordt de vergunningverlening, het gebruik en het beheer van het spectrum uitgevoerd.

Aanleiding en inhoud van het besluit

Deze wijziging heeft betrekking op de frequentieruimte in de frequentieband 174 – 230 MHz. Deze frequentieruimte is bestemd voor digitale omroep. Met dit besluit wordt een aantal wijzigingen aangebracht in het NFP. Deze wijzigingen zijn noodzakelijk voor de nieuwe verdeling van de DAB-vergunningen voor lokale digitale radio-omroep en van de FM- en DAB-vergunningen voor niet-landelijke commerciële radio-omroep.

Lokale digitale radio-omroep

In de Taskforce (her)indeling digitaal spectrum is afgesproken dat vooruitlopend op de definitieve resultaten van de coördinatie van laag 6 – bestemd voor lokale digitale radio – delen van laag 6 *tijdelijk* uit te geven. Op deze wijze is bewerkstelligd dat lokale partijen, zowel commerciële als publieke, al op korte termijn konden starten met uitzenden via DAB+ en niet hoefden te wachten op de uitkomsten van de internationale onderhandelingen (zie de brief aan de Tweede Kamer van 1 april 2019).² De tijdelijke vergunningen zijn uitgegeven tot en met 31 augustus 2024.

De onderhandelingen met de buurlanden zijn (grotendeels) afgerond hetgeen betekent dat nu ook definitief frequentieruimte beschikbaar komt voor publieke en commerciële partijen die op lokaal niveau willen uitzenden. Deze lokale laag voor digitale radio kan vanaf 1 september 2024 in heel Nederland in gebruik worden genomen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de uitkomsten van de Taskforce digitale radio, die was ingesteld naar aanleiding van een wens van de Tweede Kamer.³

Met deze wijziging van het NFP wordt derhalve de mogelijkheid gecreëerd om lokale radioprogramma's in heel Nederland uit te zenden. Er is hiervoor een DAB+ laag gecreëerd die bestaat uit 57 lokale allotments. Met deze nieuwe laag 6 indeling en de rechten die internationaal zijn verkregen, is het mogelijk om gebruik te maken van hogere zendvermogens en hogere opstelpunten dan bij de tijdelijke laag 6. De definitieve laag 6 is bedoeld om een vergelijkbare kwaliteit te realiseren als in de overige lagen voor digitale radio. Dat betekent dat er vergelijkbare veldsterkte eisen gelden en dat het DAB+ signaal met een vergelijkbare technische ontvangstkwaliteit uitgezonden kan worden. DAB laag 6 is bedoeld voor zowel lokale publieke als commerciële omroepen. Om zoveel mogelijk partijen toe te kunnen laten in deze laag, is gekozen voor maximaal 18 vergunningen per allotment. Bij volledige bezetting met 18 vergunningen in een allotment, en een onderling evenredige verdeling, is de maximale bitrate 64 kb/s per vergunning. De verwachting is dat in veel allotments minder dan 18 vergunningen zullen worden verleend en dan is een hogere bitrate per radioprogramma beschikbaar. Zolang niet de volledige capaciteit van een allotment vergund is, kunnen de samenwerkende vergunninghouders de resterende capaciteit gebruiken voor een nog betere audiokwaliteit.

De landelijke en regionale publieke omroepen beschikken reeds over een vergunning voor DAB+. De meeste lokale publieke omroepen zenden hun programma analoog via FM uit en nog niet via DAB+. Gelet op de transitie van analoge naar digitale radio is het wenselijk dat ook de lokale publieke omroepen de mogelijkheid krijgen om via een DAB-vergunning uit te zenden. Publieke omroepen die beschikken over een FM-vergunning kunnen in aanmerking komen voor een DAB-vergunning. De

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 24 095, nr. 463.

³ Kamerstukken II, 2017–18, 24 095, 422, d.d. 11 december 2017 en Kamerstukken II, 2017–18, 24 095, 421, d.d. 9 oktober 2017.

simulcastverplichting inhoudende dat een vergunninghouder – kort gezegd – wordt verplicht het programmakanaal (bestaande uit radioprogramma's) dat op grond van zijn FM-vergunning wordt uitgezonden, ongewijzigd en gelijktijdig digitaal uit te zenden over zijn bijbehorende DAB-vergunning, zal ook gaan gelden voor deze publieke omroepen. Daarnaast bestaat er ook de mogelijkheid om een DAB-vergunning aan te vragen voor lokale publieke omroepen die niet beschikken over een FM-vergunning. Voor deze partijen zal uiteraard geen simulcastverplichting worden opgelegd. In voetnoot HOL002A was opgenomen dat frequentieblokken nog onderwerp waren van studie. Met de definitieve uitgifte van de laag voor lokale digitale radio kan deze voetnoot vervallen, omdat de betreffende frequentieblokken kunnen worden verdeeld. Hiernaast kunnen voetnoot HOL007 en HOL007A vervallen omdat de vergunningen voor FM en DAB+ voor landelijke commerciële radio-omroep onlangs via veiling zijn verdeeld.

Op grond van artikel 3.6, eerste lid, van de Telecommunicatiewet worden op aanvraag in bepaalde, in het NFP hiervoor specifiek bestemde frequentiebanden vergunningen verleend aan, kort gezegd, de landelijke, regionale en lokale publieke omroepen. Deze werkwijze wordt ook beschreven in paragraaf 5.2 van het NFP. Uit het NFP (zie de frequentietabel onder paragraaf 10) volgt dat de frequentieruimte in de frequentieband 174 – 230 MHz aan publieke omroepen op aanvraag kan worden verleend.

Hiervoor is geen wijziging van het NFP nodig. De Regeling extra vergunningen publieke mediadienst⁴ wordt voor de definitieve uitgifte nog wel aangepast.

Voor de commerciële omroepen wordt de uitzondering vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag, zoals bepaald in voetnoot HOL007B, gewijzigd. Ook voor deze vergunningen voor commerciële omroepen wordt het mogelijk om, conform de hoofdregel in het NFP, de vergunningen via een veiling te verdelen. Hierdoor kan voetnoot HOL007B per 1 september 2024 vervallen.

Niet-landelijke omroepvergunningen

Tot 1 september 2025 worden commerciële DAB-vergunningen verleend op volgorde van binnenkomst aan de houders van een niet-landelijke FM-vergunning en hoogvermogen middengolfvergunning (C12). Dit volgt uit HOL004, HOL005, HOL006 en HOL006A. De houders van een FM-vergunning en de hoogvermogen middengolfvergunning waren – in het kader van de verlengingen – verplicht om eveneens een aanvraag voor een DAB-vergunning aan te vragen, die vervolgens op volgorde van binnenkomst van de aanvragen aan hen zijn verleend. Met dit wijzigingsbesluit wordt het verdeelmechanisme voor deze niet-landelijke DAB-vergunningen na 1 september 2025 – net als voor de FM-vergunningen – 'veiling of vergelijkende toets'. In lijn met de uitspraken van de Rechtbank Rotterdam en het College van Beroep voor het Bedrijfsleven⁵ worden de DAB-vergunningen gelijktijdig (en op dezelfde wijze) verdeeld met de niet-landelijke FM-vergunningen. Hiermee wordt tevens uitvoering aan het advies van het onafhankelijk Adviescollege verdeling frequentieruimte commerciële radio (het Adviescollege Radio) van 5 oktober 2020. In voetnoot HOL006A, waarin is bepaald dat de DAB-vergunningen op volgorde van binnenkomst worden verdeeld, wordt ter verduidelijking een einddatum '1 september 2025' ingevoegd. Hierdoor blijft het verdelingsmechanisme 'op volgorde van binnenkomst' voor de thans lopende vergunningen gelden tot 1 september 2025.

Evenementenomroep

Evenals in de FM-band wordt ook in de frequentieband 174 – 230 MHz evenementenomroep mogelijk. Daarvoor is voetnoot HOL003 ook in dit bandgedeelte opgenomen. In deze voetnoot is opgenomen dat een vergunning mogelijk is ten behoeve van een evenement of bedrijfsondersteunende dienst met een zendbereik dat beperkt is tot de locatie waarop het evenement plaatsvindt dan wel de locatie waarop het bedrijf zijn activiteiten uitoefent. Deze vergunningen worden verleend op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.

Openbare voorbereidingsprocedure

Dit wijzigingsbesluit is voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit houdt in dat het voorgenomen besluit zes weken, namelijk van 25 augustus 2023 tot en met 5 oktober 2023, ter inzage heeft gelegen zodat eenieder zijn of haar zienswijze hierop kon geven. Hieronder wordt op de gegeven zienswijzen ingegaan voor zover zij betrekking hebben op dit wijzigingsbesluit. Dit betekent dat niet nader zal worden ingegaan op zienswijzen die betrekking

⁴ Stcrt. 2015, 2291.

⁵ Rechtbank Rotterdam 20 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:5958 en CBb 20 december 2022, ECLI:NL:CBB:2022:821.

hebben op andere onderwerpen zoals de vormgeving van de (publieke) vergunningen of de werking van het voorrangrecht.

Een respondent merkt op dat de vraag naar programma kanalen in laag 6 zodanig beperkt is dat een veiling overbodig is. Dat betekent volgens deze respondent dat er geen schaarste is bij de uitgifte van lokale commerciële radiovergunningen. Dientengevolge zou een uitgifte op volgorde van binnenkomst kunnen volstaan.

Hierover wordt het volgende opgemerkt.

Ook bij de verdeling van lokale commerciële radiovergunningen in laag 6 is de verwachting dat de vraag het aanbod zal overtreffen. Zeker nu zowel publieke als commerciële partijen met een lokale ambitie van deze laag gebruik gaan maken en deze laag definitief voor meerdere jaren wordt uitgegeven. In tegenstelling tot hetgeen de respondent beweert, wordt er bij de uitgifte van dit spectrum van uitgegaan dat zich schaarste zal voordoen.

Bij de verdeling van schaarse vergunningen is het op grond van Europese richtlijnen noodzakelijk dat partijen in een open en transparant proces gelijke kansen krijgen op toegang tot het spectrum. In de Nota Frequentiebeleid 2016 is daarom aangegeven dat bij de uitgifte van schaarse vergunningen – absoluut en relatief – voor iedere toepassing (dus ook omroep) – een veiling het aangewezen verdeelinstrument is. Dit volgt ook uit de jurisprudentie.⁶

Overigens wordt opgemerkt dat in dit wijzigingsbesluit alleen *de mogelijkheid* wordt gecreëerd om bij de uitgifte van lokale commerciële radiovergunningen de hoofdregel uit de Nota Frequentiebeleid 2016 toe te passen. De daadwerkelijke keuze voor het verdeelinstrument veilen en het tijdstip van aanvang daarvan worden in het zogenaamde bekendmakingsbesluit vastgelegd. Dit volgt uit artikel 3.10, vierde lid, van de Telecommunicatiewet. Die keuze maakt dus nog geen onderdeel uit van het onderhavige besluit.

*De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens*

⁶ Zie o.a. ECLI:NL:RBROT:2020:700, ro. 13.1 en 13.2., Rechtbank Rotterdam 20 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:5958 en Cbb 20 december 2022, ECLI:NL:CBB:2022:821.